

Norges Vassdrags- Og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

NTE Energi AS: hørings svar NVE-høring 8/19

Det vises til høringsdokument 8/2019 og forslagene til endringer i energilovforskriften.

Dette dokumentet er utarbeidet som et svar på høringen og er utarbeidet på vegne av NTE Energi AS og Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk AS (NTE).

1. Oppsummering

NVE foreslår endringer i energilovforskriften §§ 4-4 og 9-7 samt innføring av nye bestemmelser i energilovforskriften vedrørende felles driftssentral, salg av egen kapasitet, ledende stilling i nettselskap, markedsføring og kommunikasjon for nettselskap med inntektsramme i ny §§ 4-11 til 4-15. Endringsforslagene ses i sammenheng med vedtatte endringer i energiloven §§ 4-6 og 4-7 som vil tre i kraft 1. januar 2021 hvor departementet har gitt NVE i oppdrag og å vurdere behovet for å supplere endringene i energiloven med utfyllende bestemmelser i energilovforskriften.

NVE foreslår til sammen syv endringer i energilovforskriften. I dette hørings svaret gjør NTE rede for sine merknader til forslag til ny § 4-11: *Samarbeid om felles driftssentral* samt forslag til ny § 4-13: *Ledende stilling i nettselskap*. Til de øvrige punktene har NTE ingen spesielle merknader.

NVE framhever viktigheten av å sikre at nettselskapene opptrer nøytralt og ikke diskriminerer mellom aktører i sitt nett. NTE støtter denne overbygningen og ser behovet for et regelverk som sikrer at nettselskapene etterlever disse prinsippene. Imidlertid mener NTE at enkelte av de konkrete høringsforslagene er for detaljerte og unødvendig inngripende. NTE mener dette både kan medføre tap av fleksibilitet, redusert forsyningssikkerhet og innebærer sløsing med ressurser i form av økte kostnader.

NTE mener at NVE bør vurdere mindre detaljerte reguleringer for samarbeid om felles driftssentral, og åpne for overgangsordninger for de selskapene som trenger mer tid på å etablere nye driftssentralløsninger som følge av innstramningene i energilovforskriften. Argumentasjonen for dette kommer i følgende avsnitt.

2. NTEs merknader til høringsforslagene

2.1 Forslag til ny § 4-11 Samarbeid om felles driftssentral

Den endrede lovteksten som trer i kraft i 2021 understreker at krav om selskapsmessig skille ikke er til hinder for samarbeid om felles driftssentral mellom nettselskap og foretak som driver produksjon av elektrisk energi eller fjernvarmevirksomhet, så lenge nettselskapet har styring og ansvar for driftssentralens nettfunksjoner.

Samarbeid om felles driftssentral er hovedsakelig motivert av deling av kostnader men gir og nettsentralen bedre oversikt og overvåkning av nettet, med tilhørende bedre utgangspunkt for feilretting og rask respons ved ulike hendelser. I høringen argumenterer NVE for at samarbeid om felles driftssentral kan medføre utfordringer knyttet til nøytralitet og ikke-diskriminerende oppførsel for nettselskapene, og ser et behov for en nærmere regulering av felles driftssentraler.

NTE ser behovet for å sikre nettselskapenes nøytralitet, men vår oppfatning er at nettsentralfunksjonene er nøytrale også under dagens regelverk. Nøytraliteten sikres blant annet gjennom rapportering til Fosweb og gjennom klare retningslinjer for hvordan produksjonsvirksomhet skal anmelde og drifte sine kraftverk. Tensio-TNs retningslinje for drift av sitt regionalnett er et eksempel på hvordan et nettselskap kan beholde nødvendig kontroll over sitt nett uten at de ansatte som utfører oppgaven er ansatt i Tensio. Retningslinjen kan oversendes dersom NVE er interessert i den. NTE mener dette er et eksempel som viser at det viktige er å regulere nettsentralens funksjoner, og at detaljregulering av organisering og ansettelsesforhold ikke er nødvendig. Vi ber derfor NVE ta en ny vurdering om det er et reelt behov for slik detaljert regulering som foreslås i høringens nye § 4-11 ledd 2 og 3, da slik detaljstyring framstår som unødig rigid uten at det nødvendigvis oppnås mer nøytrale nettsentraler.

NTE har i mange år hatt felles driftssentral mellom NTE Energi og NTE Nett. Det er ingen andre store kraftprodusenter i NTE Nett sitt nettområde. Det finnes flere eksempler på at den felles driftssentralen har bidratt til bedre overvåkning av nettet og bedre forsyningssikkerhet. Gjennom å ha kraftverk gående i områder som Fosen og Indre Namdal ved uvær har strømforsyningen kunne opprettholdes på tross av linjeutfall og konsekvensene for sluttkundene har blitt mindre alvorlige. NTE mener at hensynet til forsyningssikkerhet er et argument som er tillagt for lite vekt fra NVEs side. Er samfunnsnyttene av marginal økning i nøytralitet vurdert opp mot potensielt svekket forsyningssikkerhet?

NTE innser at behovet å sikre nettselskapenes nøytralitet kommer til å medføre at det innføres skjerpede retningslinjer selv om vi ikke støtter forslaget detaljer. Det legges imidlertid opp til at tidsfristene for at dette skal være på plass blir så korte at det forventes at flere nettselskap og produksjonsselskap vil ha behov for dispensasjoner og overgangsordninger for å komme på plass. NTE mener derfor at aktører som kan legge fram konkrete planer for endringer som skal gi full oppfyllelse av forskriftene innen rimelig tid må kunne få dispensasjon slik at endringer kan skje uten unødvendig store kostnader og slik at man sikrer at overgangene skjer med minimal risiko for tap av forsyningssikkerhet i overgangsperioden.

2.4 Forslag til ny § 4-13 Ledende stilling i nettselskap

Som det fremgår i høringsdokumentet foreslår NVE en betydelig innstramming i muligheten til at samme person har såkalt ledende stilling i både nettselskap og morselskap. Innstramningen begrunnes blant annet med at «Slike dobbeltroller kan bidra til å svekke tilliten til at nettselskapet opptrer nøytralt overfor konkurransesatt virksomhet. For å oppnå formålet med selskapsmessig skille er det avgjørende at nettselskapet driftes uavhengig av konsernet for øvrig».

NVE ønsker å begrense det aktuelle handlingsrommet gjennom ny § 4-13 på følgende måte:

§ 4-13. Ledende stilling i nettselskap

Personer med ledende stilling i et nettselskap kan ikke ha en ledende stilling i morselskap eller kontrollerende eier.

Hvis morselskapet eller en kontrollerende eier kun forestår overordnet eierstyring og administrative fellestjenester innenfor det integrerte foretaket, kan styremedlem i morselskap eller kontrollerende eier også være styremedlem i nettselskapet. Styret i nettselskap skal ha et flertall av medlemmer som ikke deltar i ledelsen i morselskap eller kontrollerende eier.

Med ledende stilling menes styreleder, styremedlem, daglig leder og andre ansatte med reell beslutningsmyndighet. Denne bestemmelsen gjelder for integrerte foretak som er omfattet av energiloven § 4-7.

NTE støtter ikke NVE sine vurderinger knyttet til denne problemstillingen i høringsdokumentet og heller ikke forslaget til ny § 4-13 Ledende stilling i nettselskap. NTE mener videre at krav til nøytralitet for nettselskapene er viktig og at dette er godt ivare tatt gjennom funksjonelt- og selskapsmessig skille, slik det følger av endringene i energiloven som trer i kraft 1. januar 2021. Vi ser ikke et behov for en strengere regulering på dette området enn det som fremgår gjennom de vedtatte endringene av energiloven. Kravet om selskapsmessig skille gjelder da for alle og det er forventet at det funksjonelle skillet vil gjelde for alle nettselskaper med mer enn 10 000 kunder.

Vi anfører videre at det kan stilles spørsmålsteget ved om forskriftskravene som foreslås er i henhold til Stortingets endringer i energiloven, som vist til over. Det er vår holdning at NVE ikke har det nødvendige hjemmelsgrunnlaget til i forskrift å gi strengere krav til funksjonelt skille enn det som følger av energiloven gjennom å innskrenke mulighetene for at samme person har ledende stilling både i nettselskap og morselskap. Det henvises i denne sammenheng til Energi Norge sin høringsuttalelse og dens referanse til utredninger gjennomført av Thommesen og Kvale for Energi Norge og Distriktsenergi.

NTE sin vurdering er videre at effekten av forslaget vil nærme seg intensjonen bak det såkalte Eiermessig skille. Det er en modell som er vurdert og forkastet, blant annet av Reiten-utvalget. Forslaget om ny § 4-13, slik det fremstår i høringsdokumentet, synes dessuten å være vanskelig å forene med alminnelige prinsipper for god eierstyring.

Vi mener også at endringsforslaget kan svekke muligheten for strategisk utvikling av nettselskapene og at forslaget derfor er industrielt feil. NTE mener det å frata eier muligheten til eierskapsutøvelse gjennom styrerepresentasjon i nettselskapet vil svekke eiers overordnede styring av utviklingen av nettvirksomheten og rolle som pådriver for

eksempelvis kostnadsstyring, avkastning på investert kapital, strukturutvikling og strategisk posisjonering i en bransje i endring.

På den bakgrunn foreslår NTE at ansatte med reell beslutningsmyndighet i morselskapet fortsatt skal ha adgang til å sitte som styremedlemmer i nettselskapets styre. Vi mener dessuten at det, ved behov, kan iverksettes andre tiltak for å sikre nødvendig tillit til nøytralitet, eksemplvis styrket internkontroll, dokumentasjon, rapportering og tilsyn.

Med hilsen

Jo Langøygard
Avd.sjef Kraftmarked
NTE Energi AS

Kenneth Brandsås
Adm.dir
NTE Energi AS

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Norges Vassdrags- Og Energidirektorat	NVE NVE	Postboks 5091 Majorstua	0301 Oslo